Ebeveyn Akademik Ba?ar? Bask?s? ve Deste?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ebeveyn Akademik Ba?ar? Bask?s? ve Deste?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20483

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ebeveyn Akademik Ba?ar? Bask?s? ve Deste?i Ölçe?i (EABBDÖ), ortaokul ve lise ö?rencilerinin ebeveynlerinden alg?lad?klar? akademik ba?ar?ya yönelik bask? ve destek düzeylerini ölçmek amac?yla 2016 y?l?nda geli?tirilmi? psikometrik özelliklere sahip bir araçt?r. Ölçek, ö?rencilerin akademik ba?ar? süreçlerine dair ebeveyn tutumlar?n? iki temel faktör üzerinden de?erlendirmektedir: Ba?ar? Bask?s? ve Ba?ar? Deste?i. Bu araç, e?itim psikolojisi alan?nda ebeveyn etkile?iminin ö?renci motivasyonu ve performans? üzerindeki rolünü incelemek için kritik bir öneme sahiptir.

Ölçek geli?tirme çal??mas?, Türkiye'deki ortaokul ve lise ö?rencileri örneklemi üzerinde gerçekle?tirilmi? olup, elde edilen sonuçlar ölçe?in geçerli ve güvenilir bir yap?ya sahip oldu?unu göstermi?tir. Toplam 15 maddeden olu?an ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Bask?s?, Ebeveyn Deste?i, Akademik Ba?ar?, Psikolojik Ölçek, Yap?sal Geçerlik, Ortaokul, Lise, Psikometri.

Yazarlar

?ahin Kap?k?ran

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ortaö?retim kademesindeki ö?rencilerin ebeveynleri taraf?ndan uyguland???n? alg?lad?klar? akademik ba?ar?ya yönelik bask? düzeylerini ve ayn? zamanda ebeveynlerinden ald?klar? destek düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde tespit etmektir. Bu tespit, özellikle gençlerin akademik stres ve motivasyon kaynaklar?n? anlamland?rmak için önemlidir.

EABBDÖ, ebeveynlerin yüksek beklentilerinin (bask?) çocuklarda yaratt??? potansiyel olumsuz etkileri ile te?vik edici ve yap?c? yakla??mlar?n?n (destek) pozitif etkilerini ayr? ayr? ölçerek, ebeveyn tutumlar?n?n e?itim psikolojisi aç?s?ndan detayl? bir analizine olanak tan?r.

Yap?

Ebeveyn Akademik Ba?ar? Bask?s? ve Deste?i Ölçe?i, ö?rencilerin ebeveyn tutumlar?na dair alg?lar?n? ölçen iki temel boyuttan olu?maktad?r. Bu iki faktör, ebeveynlerin akademik hedeflere ula?ma sürecindeki davran?? spektrumunu temsil eder:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ba?ar? Bask?s?: Bu faktör, ebeveynlerin çocuklar?n?n notlar? veya okul performanslar? hakk?ndaki a??r? beklentilerinden kaynaklanan stresi ve kayg?y? ölçer. Yüksek bask? alg?s?, ö?rencinin ba?ar?s?zl?k korkusu ile ili?kilidir.
Ba?ar? Deste?i: Bu faktör, ebeveynlerin çocuklar?n?n çabalar?n? takdir etme, onlar? motive etme ve akademik yolda duygusal ve pratik olarak destekleme düzeylerini ölçer. Pozitif geri bildirim ve ko?ulsuz kabul bu boyutun temelini olu?turur.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, ölçek geli?tirme sürecinin temelini olu?turmu?tur. Bu amaçla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r.

AFA sonuçlar?, ölçe?in beklenen teorik yap?y? destekledi?ini ve 15 maddenin iki ayr? faktöre ayr?ld???n? göstermi?tir. Bu yap?sal uyum, DFA ile de incelenmi? ve elde edilen uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeyde oldu?u tespit edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in gerçekten ebeveyn bask?s? ve deste?i yap?lar?n? ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Elde edilen katsay?lar, ölçe?in tutarl? ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? göstermektedir:

Ba?ar? Bask?s? Alt Ölçe?i (EBBÖ): Cronbach Alfa katsay?s? .84 olarak hesaplanm??t?r.
Ba?ar? Deste?i Alt Ölçe?i (EBDÖ): Cronbach Alfa katsay?s? .71 olarak hesaplanm??t?r.
Ölçe?in Tamam? ?çin: Tüm maddeler için genel Cronbach Alfa katsay?s? .82 olarak hesaplanm??t?r.

Bu de?erler, hem alt ölçeklerin hem de ölçe?in genelinin psikometrik aç?dan kabul edilebilir düzeyde bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Yap?sal geçerli?i test etmek amac?yla uygulanan Aç?mlay?c? Faktör Analizi, ölçe?in 15 maddelik nihai formunun iki temel faktör alt?nda topland???n? ortaya koymu?tur. Bu faktör da??l?m? ?u ?ekildedir:

Birinci Faktör (Ba?ar? Bask?s?): 10 madde
?kinci Faktör (Ba?ar? Deste?i): 5 madde

Bu iki faktörlü model, daha sonra Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilmi?tir. DFA

ARABPSYCHOLOGY.COM

sonuçlar?, modelin teorik beklentilerle uyumlu oldu?unu ve verilerle kabul edilebilir bir uyum gösterdi?ini onaylam??t?r. Bu analizler, EABBDÖ'nün yap?sal olarak güçlü ve net bir ayr?m gücüne sahip oldu?unu göstermektedir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Özgün Geli?tirme Ölçe?i)

Format: 15 maddeden olu?an, iki faktörlü bir yap?dad?r. Derecelendirme 5'li Likert tipi ölçek format?ndad?r.

Language Available: Türkçe (Orijinal dil)

Population Group: Ortaokul ve lise ö?rencileri.

Age Group: Genellikle 10-18 ya? aral???ndaki ergenler.

Population Details: Ölçek, ö?rencilerin ebeveynlerinden alg?lad?klar? akademik etkiyi ölçmek üzere tasarlanm??t?r.

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme (Örne?in: Hiçbir zaman, Nadiren, Bazen, Ço?unlukla, Her zaman) kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Tutumlar?, E?itim Psikolojisi, Akademik Motivasyon, Yap?sal E?itlik Modellemesi, Akademik Ba?ar?, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: skapikiran@gmail.com

Correspondence Address: ?leti?im, sorumlu yazar?n e-posta adresi üzerinden sa?lanabilir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ebeveyn Akademik Ba?ar? Bask?s? ve Deste?i Ölçe?i, ?ahin Kap?k?ran taraf?ndan 2016 y?l?nda yay?mlanan bilimsel bir makale kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için genellikle yazar izni gerekmektedir. Kullan?m, izin ve potansiyel ücret bilgileri için sorumlu yazar ?ahin Kap?k?ran ile skapikiran@gmail.com adresi üzerinden ileti?ime geçilmesi

ARABPSYCHOLOGY.COM

tavsiye edilir.

Kaynaklar

Kap?k?ran, ? . (2016). Ebeveyn Akademik Ba?ar? Bask?s? ve Deste?i Ölçe?inin psikometrik de?erlendirmeleri ve yap?sal geçerlik: Ortaokul ve lise ö?rencileri. *Ege E?itim Dergisi*, *17*(1), 62-83. DOI: 10.12984/eed.07848

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?u adresten indirilebilir: ebeveyn-akademik-basari-baskisi-ve-destegi-olcegi-toad.pdf

Ebeveyn Akademik Ba?ar? Bask?s? ve Deste?i Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ba?ar? Bask?s? (10m): Kötü not ald???mda, eve gitmeye korkar?m.
Ba?ar? Deste?i (5m): Annem ve babam ba?ar?l? oldu?umu söyler.

ARABPSYCHOLOGY.COM